

SGD TERMINALO EKONOMINĖ NAUDA LIETUVAI IR REGIONUI

**MINDAUGAS JUSIUS
GENERALINIS DIREKTORIUS, AB KLAIPĖDOS NAFTA**

2018 07 02

KLAIPĖDOS TERMINALO INFRASTRUKTŪRA

- Terminalo statyba baigta 2014 metų gruodžio mėnesį
 - 170.000 m³ SGD talpa
 - 4 mlrd. m³ išdujinimo pajėgumai
 - Atvira trečiųjų šalių prieiga
- Laivas-saugykla nuomojama iki 2024
 - Klaipėdos nafta turi opcioną laivą-saugyklą išpirkti

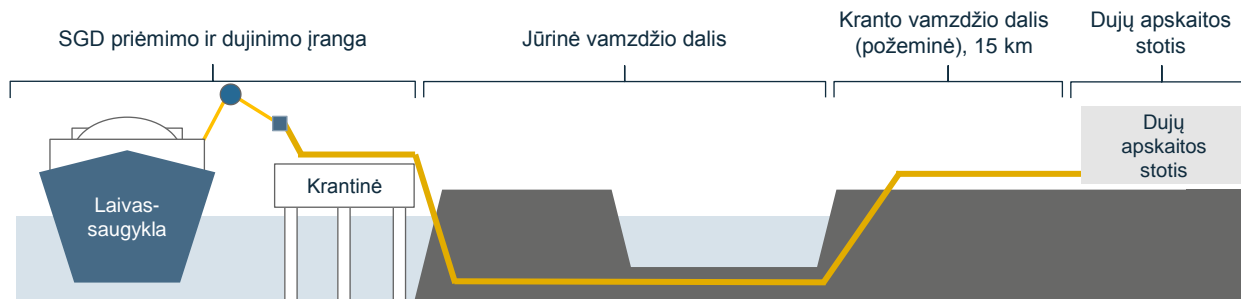
Terminalo operatorius

Laivo-saugyklos operatorius

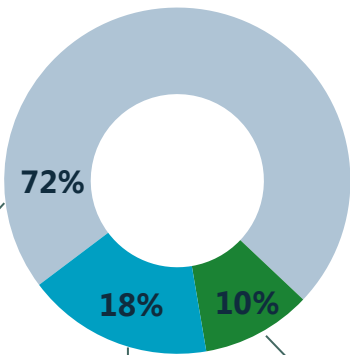

Perdavimo sistemos operatorius

KLAIPĖDOS NAFTOS AKCIJOS LISTINGUOJAMOS NASDAQ VILNIUS BIRŽOJE

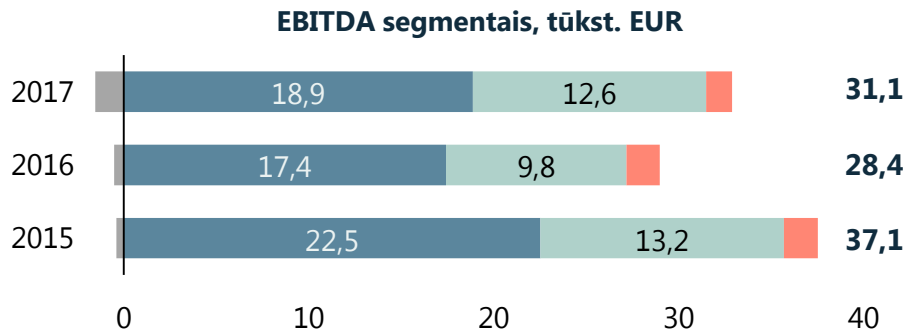
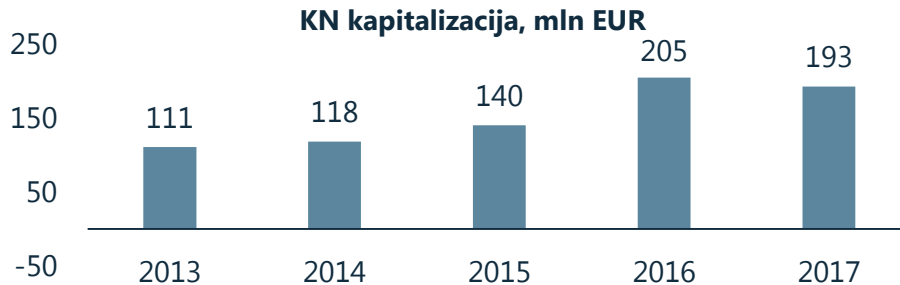
Akcininkų struktūra

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija

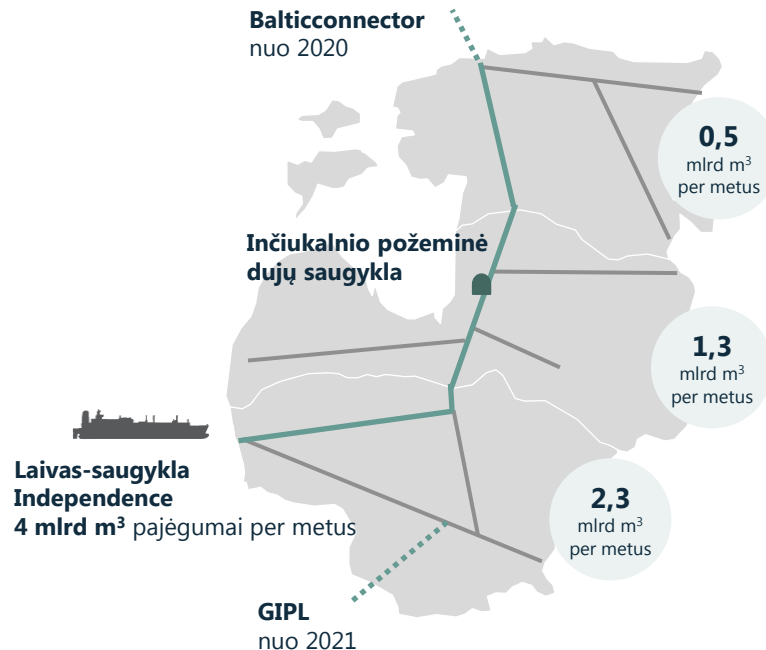
Kiti (kiekvienas <5%)

- Su SGD susijusių veiklų plėtra
- Klaipėdos naftos terminalas
- SGD terminalas
- Subačiaus naftos terminalas

SGD TERMINALO ATNEŠTI RINKOS POKYČIAI

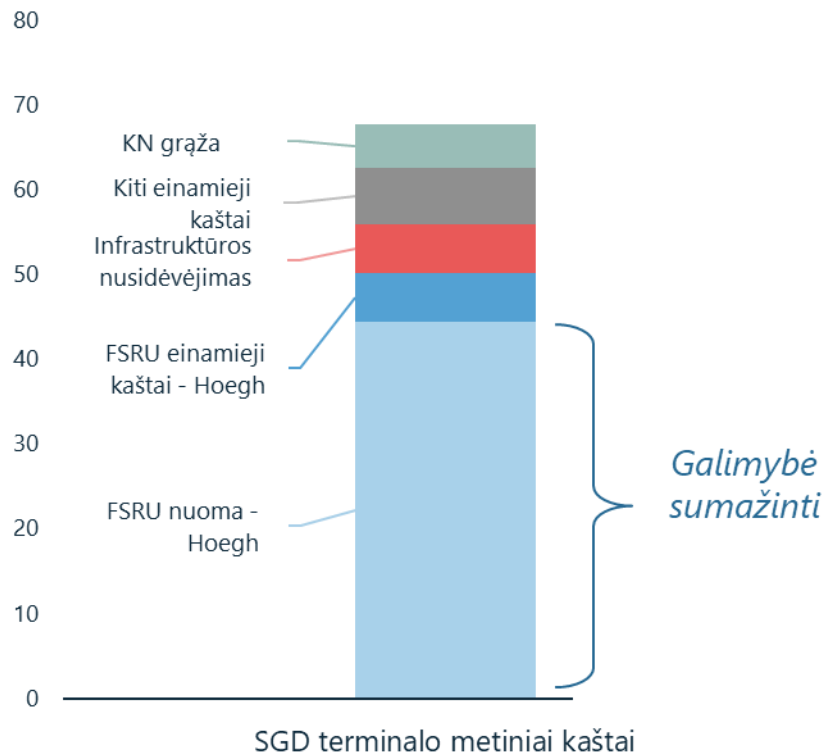
- Nutraukta 100% priklausomybė nuo vienintelio monopolinio tiekėjo
 - Lietuvos dujų vartotojai turi tiesioginę prieigą prie tarptautinių gamtinių dujų rinkų
- Įvesta „kainų kepurė“
 - Vamzdynu tiekiamų dujų kaina ne didesnė nei pasaulinių SGD
- Galimybė dujomis pilnai aprūpinti regioną
 - Dirbant išvien su Inčukalnio požemine dujų saugykla vartojimo sezoniškumui padengti
- Prieiga klientams su ribotos apimties dujų portfeliu
 - Bendrojo terminalo pasinaudojimo sistema – SGD skolinimas
- Įgalintas mažos apimties SGD veiklos vystymasis
 - Aukštos kokybės SGD perkrova tolimesniam transportavimui

TERMINALO KAŠTAI PRIKLAUSO NUO SPRENDIMO DĖL EKSPLOATAVIMO TERMINO

- Terminalas įrodė technines galimybes ir naudą besivystančiai gamtinių dujų rinkai
- Kaštai labiausiai priklauso nuo sprendimo dėl eksploatavimo termino
- Priėmus sprendimą dėl ilgalaikės perspektyvos nedelsiant galima mažinti surenkamą SGD dedamąją jau nuo 2019
- Pasirinktam sprendiniui aktualu išlaikyti lankstumą

SGD terminalo kaštai 2017 metais, EURm

NEPRIKLAUSOMŲ KONSULTANTŲ STUDIJA

NEPRIKLAUSOMAS SGD IMPORTO ILGALAIKIO UŽTIKRINIMO VERTINIMAS

- Atsižvelgiant į Nacionalinės energetikos nepriklausomybės strategijos projekte numatytus tikslus dujų sektoriuje: 61.2. *Atlikus kaštų-naudos analizę priimamas sprendimas dėl laivo–saugyklos „Independence“ išpirkimo*; KN užsakė nepriklausomą ilgalaikio SGD importo sprendimo į Lietuvos Respubliką studiją.
- 2017 lapkričio mėn. viešojo konkurso būdu buvo atrinkta konsultacijų įmonė Poyry Management Consulting Ltd. atlikti dviejų dalių vertinimą ir kaštų-naudos analizę pagal užduotį:
 - Atsižvelgiant į ekonominę ir tiekimo saugumo reikšmę, ar Lietuva yra suinteresuota turėti SGD importo terminalą po 2024 metų?
 - Koks yra Lietuvos dujų rinkos dalyvių prieiga prie tarptautinių SGD rinkų užtikrinantis ekonomiškai optimalus sprendimas?
- Studijos pirmoji dalis patvirtino ilgalaikę terminalo kuriamą naudą, pagrinde dėl mažesnių dujų kainų per alternatyvaus importo šaltinio kuriamą derybinę galią prieš Gazprom.
- Studijos galutiniai rezultatai rodo, kad visi vertinti scenarijai kuria vertę
 - Ekonomiškai naudingiausias sprendimas yra laivo-terminalo išpirkimas
 - 20 metų nuomos pratęsimas – artimoje antroje vietoje

RINKOS POKYČIAI PO SGD TERMINALO ATSIRADIMO

Situacija rinkoje 2018 ženkliai skiriasi nuo 2012

- **Dujų kainų vystymasis**
 - Atspindi Europos prekybos taškų kainas, o ne naftos indeksą
 - Kainos Lietuvoje dabar panašios į kainas kitose rinkose
 - SGD konkuruoja su vamzdinėmis dujomis
- **Tiekimo saugumas**
 - Nebėra priklausomybės nuo vieno tiekėjo
 - Prieiga prie Inčukalnio saugyklos Latvijoje
- **Reguliaciniai pokyčiai**
 - Europos Sąjungos direktyvų įgyvendinimas sukūrė konkurencinę aplinką
 - Aktyviai kuriama bendra regioninė rinka
 - Konkurencija mažmeninėje prekyboje kol kas nedidelė

Baltijos šalys, EU15 ir NBP dujų kainos (EUR / MWh)

Šaltinis: Oksfordo insitutas energetikos tyrimams ir Pöyry analizė

PAGRINDINĖS SGD NAUDOS LIETUVAI IR REGIONUI

Didmeninės kainos

- Didmeninių kainų mažėjimas dėl SGD teikiamos konkurencijos kainų spaudimo
- Nauda priklauso nuo prielaidų apie galimą Gazprom rinkos galią ir kainų didinimą kai nėra SGD terminalo

Tiekimo saugumas

- Saugumo incidentai atneša didelės žalos, tačiau jų tikimybė maža
- Tiekimo saugumą kartu užtikrina SGD, GIPL ir Inčukalnio saugykla Latvijoje
- Kiekybinis tiekimo saugumo vertinimas rodo nedidelę vertę

Mažos apimtys SGD

- SGD terminalas Klaipėdoje yra geroje pozicijoje teikti perkrovos paslaugas Baltijos jūros regione

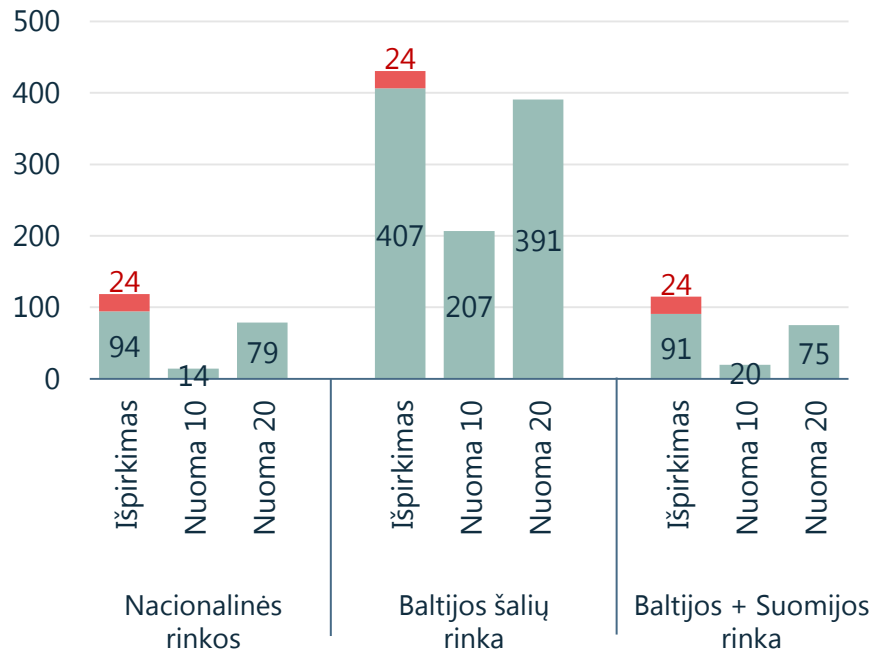
Rizikų valdymas

- Priėjimas prie pasaulinių SGD rinkų tiesiogiai mažina kainų kilimo riziką dėl didelę rinkos įtaką turinčių tiekėjų
- Priėjimas prie SGD mažina riziką, kad GIPL nebus pastatytas ar veiks ne pagal lūkesčius
- Priėjimas prie SGD yra pilnai Lietuvos kontrolėje ir nepriklauso nuo užsienio valstybių sprendimų

LAIVO-TERMINALO IŠPIRKIMAS EKONOMIŠKAI NAUDINGIAUSIAS

- Galutiniai studijos rezultatai rodo, kad ekonomiškai naudingiausias sprendimas yra laivo-terminalo išpirkimas.
- Terminalo kuriama vertė Lietuvai ženkliai priklauso nuo būsimos bendros Baltijos šalių dujų rinkos struktūros
- Vertė išperkant laivą-terminalą:
 - EURm **94** - jei nėra sukuriama vieninga kainų zona su bendra įleidimo ir išleidimo sistema
 - EURm **407** - jei vieninga kainų zona su bendra įleidimo ir išleidimo sistema apima tris Baltijos šalis (LT, LV, EE)
 - EURm **91** - jei vieninga kainų zona su bendra įleidimo ir išleidimo sistema apima Baltijos šalis ir Suomiją (LT, LV, EE, FI)
- Priimant sprendimą išpirkti laivą-terminalą ir paskirstant dalį esamų nuomos mokėjimų laike galima sukurti papildomai EURm **24** vertės.
 - Bei iš karto mažinti metinius terminalo kaštus

Lietuvai kuriama ekonominė vertė*, EURm

NEPRIKLAUSOMAS VERTINIMAS

- Ir po 2024 metų SGD terminalas palaikys kainų spaudimą Gazprom
 - Be terminalo didmeninės kainos didėtų nuo 11% iki 20%
- Terminalo dydis tinkamiausias Lietuvos poreikiams
 - Palankiausias tiekimo grandinės kainos ir operacinio valdymo santykis
- SGD terminalas – vienintelis pilnai Lietuvos kontrolėje esantis dujų importo kelias
 - Tiesioginis priėjimas prie tarptautinių rinkų, nėra kitų šalių reguliacinės rizikos
- Klaipėdos terminalas yra geroje strateginėje pozicijoje teikti perkrovos paslaugas regione
 - Perkrovos paslaugos mažina terminalo išlaikymo kaštus

